

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΒΙΩΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΔΙΗΜΕΡΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΣΤΥΓΡΑΦΙΑ

11-12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου / Αμφιθέατρο «Ίδρυμα Ωνάση»

ΣΥΛΛΗΨΗ: Συραγώ Τσιάρα, *Ιστορικός τέχνης, Διευθύντρια ΕΠΜΑΣ*

Η έκθεση ΑΣΤΥΓΡΑΦΙΑ διερευνά εκδοχές του αστικού βιώματος στην ελληνική τέχνη κατά τις δεκαετίες 1950-1970 μέσα από το βλέμμα εικαστικών δημιουργών και κινηματογραφιστών. Η σύλληψη της έκθεσης αντιμετωπίζει την πόλη ως εμπειρία, εξετάζει την αστικοποίηση, την ανοικοδόμηση και τη μετανάστευση στο πλαίσιο των ραγδαίων αλλαγών που συνέβησαν μεταπολεμικά στην ελληνική κοινωνία. Οι καλλιτέχνες ερμηνεύουν την πόλη όχι μόνο ως δομημένο περιβάλλον που τους εμπεριέχει, αλλά και ως καθημερινό βίωμα, ένα πλαίσιο με το οποίο έρχονται αντιμέτωποι, είτε με όρους αναγνώρισης, ασφάλειας και αποδοχής είτε με όρους ανίχνευσης, διαπραγμάτευσης και σύγκρουσης.

Ποιος είναι ο ρόλος της δημόσιας τέχνης στη διαμόρφωση του αστικού βιώματος;

Ολοκληρώνουμε τον κύκλο του δημόσιου προγράμματος της έκθεσης με μια διήμερη επιστημονική συνάντηση, στην οποία θα μας απασχολήσει η δημόσια τέχνη ως ένας δυναμικός παράγοντας που συμβάλλει στη διαμόρφωση του αστικού βιώματος και στη νοηματοδότηση της δημόσιας σφαίρας. Στην εποχή μας ο ρόλος και η λειτουργία της δημόσιας τέχνης έχει εμπλουτιστεί με νέες διαστάσεις και πρακτικές, όπως είναι η περιβαλλοντική γλυπτική αστικού χώρου, οι εφήμερες εικαστικές παρεμβάσεις, οι περιοδικές εκθέσεις τέχνης και οι υβριδικές καλλιτεχνικές δράσεις σε αρχαιολογικούς χώρους.

Εξάλλου, η έκθεση των έργων τέχνης στον δημόσιο χώρο είναι αλληλένδετη με μια σειρά παραγόντων που προκαλούν ή επιταχύνουν μηχανισμούς φθοράς. Χωρίς τη διαρκή προστασία, διαχείριση και συντήρηση, τα έργα υπόκεινται σε αναλογικά ταχύτερους ρυθμούς υποβάθμισης, με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται η όψη τους και να χάνεται το μήνυμα και η πρόθεση του καλλιτέχνη. Αποσπασματικές επεμβάσεις χωρίς επαναληψιμότητα αποκαθιστούν τη φθορά, αλλά δεν παρέχουν μακροπρόθεσμη προστασία. Ανέναντι στην πρόκληση της διασφάλισης της διατήρησης, προστασίας, φροντίδας και ανάδειξης της τέχνης στον δημόσιο χώρο, φορείς, οργανισμοί, καλλιτέχνες, ιστορικοί τέχνης και συντηρητές συζητούν και συνδράμουν στη διαμόρφωση πρακτικών και ιδεών, στοχεύοντας εκτός από την αναφορά και στην εφαρμογή τους.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Έφη Αγαθονίκου, *Ιστορικός τέχνης, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συλλογών, Καλλιτεχνικού και Μουσειολογικού Προγραμματισμού*
- Αγνή Τερλιξή, *Συντηρήτρια έργων τέχνης, αναπληρώτρια Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συντήρησης και Αποκατάστασης Έργων Τέχνης*
- Μαρία Κλιάφα, *Συντηρήτρια Γλυπτικής*
- Σοφία Ελίζα Μπουράτση, *Θεωρητικός τέχνης, επιμελήτρια*
- Μαρία Πέτρου, *Συντηρήτρια Γλυπτικής*

ΕΘΝΙΚΗ
ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΣΟΥΤΣΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΒΙΩΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΔΙΗΜΕΡΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
ΑΣΤΥΓΡΑΦΙΑ

11-12
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

Εθνική Πινακοθήκη
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου
Αμφιθέατρο «Ίδρυμα Ωνάση»

ΠΕΜΠΤΗ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

10:00-11:00 | ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ - ΕΓΓΡΑΦΗ - ΚΑΦΕΣ

11:00-11:10 | ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Συντονισμός: Έφη Αγαθονίκου, Ιστορικός τέχνης, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συλλογών, Καλλιτεχνικού και Μουσειολογικού Προγραμματισμού

11:10-11:40 | **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ**

Δημόσια τέχνη και αστικό βίωμα: ιστορικοί μετασχηματισμοί
Συραγώ Τσιάρα, Διευθύντρια ΕΠΜΑΣ

11:40-12:00 | Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος: Η τέχνη ως μέσο επαναπροσδιορισμού του δημόσιου χώρου

Έλλη Ανδριοπούλου, Διευθύνουσα Σύμβουλος ΚΠΙΣΝ

12:00-12:20 | Ο δημόσιος χώρος μέσα μας: αναζητώντας την αλήθεια του τόπου

Αφροδίτη Παναγιωτάκου, Διευθύντρια Πολιτισμού, Ίδρυμα Ωνάση

12:20-12:40 | Πρόσληψη παραστάσεων από το αστικό τοπίο. Έργα τέχνης υπέρ και υπό-γεια, μόνιμα και εφήμερα

Κατερίνα Κοσκινά, Δρ. Ιστορίας της Τέχνης-Μουσειολόγος-Επιμελήτρια εκθέσεων

12:40-13:00 | **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

13:00-14:00 | **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΓΙΑ ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ**

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Συντονισμός: Σοφία Ελίζα Μπουράτση, Θεωρητικός τέχνης, επιμελήτρια

14:00-14:20 | Τα εν κινήσει όνειρα. Όταν οι γιγαντοαφίσες των κινηματογράφων στόλιζαν την Αθήνα

Χρήστος Μαργαρίτης, Μηχανικός Παραγωγής ΕΜΠ, Επιμέλεια και διαχείριση συλλογών έργων τέχνης και εκδόσεων

14:20-14:40 | Το έργο τέχνης στον δημόσιο χώρο μοιάζει να ζητάει συγγνώμη

Κώστας Βαρώτσος, Γλύπτης

14:40-15:00 | «Grec Volcanique»

NONDA – Κάτω από τη γέφυρα Pont Neuf

Joanna Παπαδοπούλου-Averoff, Σύμβουλος τέχνης / Στέφανος Παπαδόπουλος, Ποιητής

15:00-15:20 | Ποιος/α/ο έχει το δικαίωμα να μιλάει και να δρα στον δημόσιο χώρο;

Ζαραμπούκα-Χατζημάνου Νιόβη, Επιμελήτρια, συν-Διευθύντρια Counterpoints (GR)

15:20-15:40 | **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

10:00-11:00 | ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ - ΚΑΦΕΣ

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Συντονισμός: Μαρία Κλιάφα, Συντηρήτρια Γλυπτικής

11:00-11:20 | Αρχαιολογία, Τοπίο, Ορίζοντας: το εγχείρημα της Δήλου

Ελίνα Κουντούρη, Διευθύντρια ΝΕΟΝ

11:20-11:40 | Αστυ-βιο-γραφίες. Όσα (δεν) μπορούν να διηγηθούν τα γλυπτά του δημόσιου χώρου

Ζέττα Αντωνοπούλου, Δρ. Ιστορίας της Τέχνης, Προϊσταμένη Τμήματος Πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Αθηναίων

11:40-12:00 | Τέχνη και Αρχιτεκτονική στη Μεταπολεμική Αθήνα (1950-1980). Εικαστικές Δημιουργίες σε Δημόσια και Ιδιωτικά Κτίρια. Παραδείγματα από το Κέντρο της Αθήνας

Παναγιώτης Κοντόλαιμος, Διδάσκων Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών

12:00-12:20 | Γλυπτικά αστικά τοπία - Νέλλα Γκόλαντα

Ειρήνη Σάπκα, Αρχιτέκτονας

12:20-12:40 | Η προστασία και ανάδειξη των έργων της δημόσιας τέχνης μέσα από τη μεθοδολογική πρακτική και δεοντολογία της επιστήμης της συντήρησης: προκλήσεις και ευκαιρίες

Μαρία Μερτζάνη, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων, Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείο Πολιτισμού

12:40-13:00 | **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

13:00-14:00 | **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΓΙΑ ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ**

4η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Συντονισμός: Αγνή Τερλιξή, Συντηρήτρια έργων τέχνης, αναπληρώτρια Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συντήρησης και Αποκατάστασης Έργων Τέχνης

14:00-14:20 | Πάρκο και Τέχνη: Η έκθεση της συλλογής της Εθνικής Γλυπτοθήκης στον δημόσιο χώρο

Μαρία Κλιάφα, Συντηρήτρια Γλυπτικής ΕΠΜΑΣ

14:20-14:40 | Συντήρηση της τέχνης του δρόμου: Διατηρώντας το εφήμερο

Μαρία Χατζηδάκη, Λέκτορας Εφαρμογών στο Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, ΠΑΔΑ

14:40-15:00 | Από τη νανο-κλίμακα στον δημόσιο χώρο: η συμβολή της επιστήμης των υλικών και της νανοτεχνολογίας στην προστασία των έργων τέχνης

Ιωάννης Καρατάσιος, Κύριος Ερευνητής, Ινστιτούτο Ναυοεπιστήμης και Νανοτεχνολογίας, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος

15:00-15:20 | Γλυπτική στον Δημόσιο χώρο - Από την αγωνία της δημιουργίας στην περιπέτεια της διατήρησης

Αθανάσιος Τζαμαλής, Συντηρητής Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης

15:20-15:40 | Διατηρώντας το Παρελθόν: Εκπαιδεύοντας το Μέλλον: Ολοκληρωμένες Στρατηγικές στη Συντήρηση Γλυπτικής

Μαρία Γιαννουλάκη, Συντηρήτρια - Αρχαιολόγος / Βασιλική Αργυροπούλου, Καθηγήτρια, Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης, Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

15:40-16:00 | **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

16:00-16:30 | **ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΔΗΜΕΡΙΑΣ**